

DE NOORD-BRAABANDER

Staan- en Letterkundig Dagblad

ABONNEMENTS- PRIJS

Voor de Stad. 12.
Franco per post. 14.

(Verschijnende

DIGERE VERUM: O
Driemaal in de week: Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.)

ADVERTENTIEN
15 cents de regel.
Behalve 25 cents regel.

SHERTOGENBOSCH 14 September.
Vrijdag, den 11 dezer, had te Amsterdam de aanbidding plaats aan Zijne Hoogw. Mgr. Gnoort, bisschop van Gansse enz. enz. van de geschenken welke de commissie, welke zich met die zaak wel had willen belasten, diantoe op zettelyk heeft doen vervaardigen uit de, door de Nederlandsche Catholiken tot dat doel bijgedragen gelden. De geschenken bestaan uit een prachtig diamanten kruis aan een massief gouden ketting; en een zilver-terguldent bisschops staf.

In ons nummer van Zaterdag aansittende zullen wij van deze aanbidding een uitvoerig verslag mededeelen, hetwelk stevens aan de Nederlandsche Catholiken zal kunnen verstrekken tot verantwoording, wegens het gebruik der goet hier tot dit doeleinde geschenken bijdragen.

En welke zijn de middelen, welke de Catholiken in handen hebben, om de regten, welke wij hun aangaande hebben aangewezen, te doen gelden?

Verre zij van ons, hier eenig, zelfs het minste geweld aan te raden, te bevorderen; integendeel, men zal ons altijd gereed vinden alles, wat daarnaar zweeft, met al de kracht onzer overtuiging en den aandrang onzer vromens tegen te werken. Evenmin zullen wij ons bezig houden met in bijzonderheden te treden over de menigte van middelen, welke toestand, plaats en omstandigheden steeds aan de hand doen, wanneer men ze zoekt en opregt wil aanwenden. Om de door ons bedoelde middelen, de groote algemeene middelen te vinden, nemen wij weder onze toevlugt tot dezelfde grondwet, waaruit wij onze regten en vrijheden geput hebben.

En het allereerst treffen wij aan art. 159 der grondwet: Ieder ingezetene heeft het regt om verzoeken aan de bevoegde magt, schriftelijk in te dienen enz.

Hier vinden wij het zeer van petitionnement gehuldigd: een geducht wapen, wanneer men het met onderscheiding en tevens met klem bezigt: een regt, waarvan elk ingezetene verpakt is gebruik te maken, wanneer de omstandigheden hem daartoe nopen, omdat dit regt niet zonder reden in de grondwet is opgenomen. Onmogelijk is het, dat de Koning, de Regering en andere bevoegde magten altijd met alles

bekend zijn. Niettegenstaande den bestaanswijze om niets te doen dan hetgeen streng regtvaardig en billijk is, blift elke overheid aanlebaarheid anderhevig en is elke overheid verlat omringd door zoogenaamde raadslieden of door invloedhebbende lieden, die, of uit hartstogt, of uit eigenbelang trachten, haar op het dwaalspoor te brengen. Men wijt aan de verschillende overheden vaak gepleegde onbillijkheden, maar wij vragen, zouden niet vele onregtvaardigheden met onbillijkheden voorgelaten worden, indien de ingezetenen wat meer gebruik maakten van het regt van door art. 159 der grondwet toegekend? Men zegt en niet zonder grond, dat de Catholiken niet veel invloed hebben. Het is waar, dat de hoogere overheid meestal omringd zijn door mannen die met hand en tand aan de aristocratie en democratie gehecht, alles aanwenden om de Catholiken op den achtergrond te houden, maar tegenover kuiperijen en kwaadwillige inblazingen staat het regt van petitie en dit regt, wel aangewend, kan vele kuiperijen verjeden, vele kwaadwillige inblazingen doen verdwijnen.

Handelt men aldus? Meestal niet. Men verliest eene onbillijkheid, men voorziet dezelve, maar wat doet men om haar te voorkomen? Niets. Eenmaal dezelve gepleegd zijnde, beklagt men zich, wanneer het te laat is. Een verzoekschrift aan de bevoegde magt ingediend, had, evenwel waarschijnlijk de onbillijkheid kunnen verhoeden. Men is overtuigd, dat te vele opzigten de regten verkort worden welke de grondwet ons waarborgt; men betreurt zulks, men wensch herstel, maar het te vragen, hieraan denkt men niet; en evenwel zegt art. 159 in de duidelijke bewoordingen: Ieder ingezetene heeft het regt om verzoeken aan de bevoegde magt schriftelijk in te dienen.

Een tweede middel vinden wij in art. 225 der grondwet: Het is aan elk geoorloofd, om zijne gedachten en gevoelens door de drukpers te openbaren zonder eenig voorafgaand vertoof daartoe noodig te hebben enz.

De vrijheid van drukpers onbepert door onze grondwet gewaarborgd, behoudens de verantwoordelijkheid voor hetgeen zij geschreven heeft jegens de maatschappij of bijzondere personen, medaar nog een krachtig middel ter handhaving van geschonden regten. De publiciteit is de geesel der onregtvaardigheid en van de dwingelandij, en dus een geducht wapen in de handen van dengenen, die in zijne regten ver-

kort wordt, die onderdrukking lijdt. De drukpers mag met regt de godspraak der nieuwere tijden genoemd worden, en de tegenwoordige maatschappij is veel, zeer veel aan haar verschuldigd. Of hoe veel onregt, zou voorgekomen of hersteld worden, indien meer gebruik gemaakt werd van dat krachtig wapen. Catholiken, hoe weldadig zou het op uwen toestand werken, indien gij meer tot de publiciteit uwe toevlugt naamt; indien gij uwe grieven toevertrouwt aan de organen die uwe belangen verstaan, en wel segten verdedigen, die u zelfs van alle verantwoordelijkheid vrijwerden wilen; mits gij de hunne slechts dekt door eenen noegzamen waarborg uwer waarheidslieide, door eene vrouwelijke mededeeling uwer namen. En evenwel hoe weinig beantwoordt gij aan die bereidwilligheid.

Of zoudt gij denken, dat de publiciteit niet een geducht wapen is. Bedenkt dan slechts, wat onze zoogenaamde behoudlieden sedert eenigen tijd al niet bedacht hebben, om haar zooveel mogelijk te smuiken. Het drukkend zegel, vervolging op vervolging. Bedenkt wat zij, naar de roepende geruchten, beramen om haar nog meer aan banden te leggen, namelijk om eene cautie of waarborg te vorderen van een elk, die een nieuwshlad zou uitgeven; een maatregel, echter waaraan wij nog geen geloof kuntien hechten; eensteeds, omdat wij ons niet kunnen verbeelden, dat die behoudlieden een voorstel zouden durven doen, zoo lijnregt in strijd met art. 225 der grondwet, hetwelk duidelijk zegt, dat het aan elk geoorloofd is om zijne gedachten en gevoelens door de drukpers te openbaren, ZONDER EEN VOORAFGAAND VERLOF, DAARFOR NOODIG TE HEBBEN ten anderen, omdat wij niet geloven kunnen, dat de Staten-Generaal, die de handhaving der grondwet gezworen hebben, hunnen eed in zoo ver zouden vergeten, om aan zulken maatregel het zegel hunner bereidwilliging te schenken. En men behoeft niet het geringst gezond verstand te bezitten, om duidelijk in te zien, dat het vorderen eener cautie of waarborg, alvorens gebruik te mogen maken van het regt, bij art. 225 verleend, geheel gelijk staat met, zoo al niet drukkender is dan een voorafgaand verlof.

Ofschoon wij slechts zeer stinnig de vorenstaande middelen, het regt van vrije openbaring van gedachten en gevoelens door de drukpers.

Tegen de vrees dat zelfs het behoorlijk en natuurgemild van garmalen schadelijk zou zijn, voorgesteld worden, dat het de vergadering van het genees- en heelkundig genootschap te Amsterdam, dezer dagen ook, zijn, ter sprake gebragen de ziekten en sterfgevallen welke aldaar gebruik van garmalen zijn waargelopen, en tevens is daarbij medegedeeld, dat die garmalen niet zoo zeer aan de garmalen als zoodanig, maar aan het onmatig en onbehoorlijk nuttigen welke moeten worden toegeschreven, zoodat bij overvloedig voorhanden zijn daarvan en het gebruik in groote hoeveelheid en ongepeld, en bij daardoor verwekten dorst, vooral bij groote hitte van het jaargetide, opgevolgd van een niet onmatig gebruik der thans zoo overvloedige goedkope kokkommers, daardoor stoornissen in spijsvertering, met de daaruit voortspuitende kanten, soms zelfs met noodlottige uitkomst, ontstaan zijn. (V. N. Cr.)

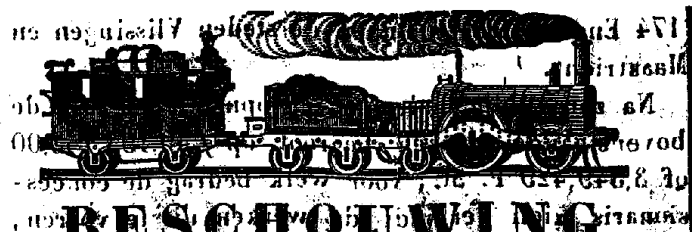
's HAGE, 11 september. Hedan is een knuier met dépêches voor Zijne Majesteit den Koning verpoken. HD wordt te Weimar den 16 dezer terugtravaght, en zal den 20 in de residentie wederkeren. Eenige dagen later begeeft L. M. zich naar Hamburg.

En persoon, jl. Dinsdag morgen te licht op de gracht het raam eener benedenkamer van zeker zijnde openstaan, in welke kamer zich niemand vond, heeft de vrijheid genomen daar in te klimmen, en te dejeuneren, vier paren tafel-zilver bij zich te steken en vervolgens te vertrekken. Van dien diefstal onmiddellijk kennis gegeven zijnde, de dief gewaar wordende dat men hem op het voor was, vervaarde hij en liep naar de huis, gezocht den bewoner te spreken en bedankte dezen voor het gepeten ontbijt, onder ter handstelling van vier paren tafelzilver, voorgevende dat het middag, gelijk hij aanvankelijk had gezegt, niet noodig te zullen hebben; waarop hij vervolgens vertelde. Men verneemt, dat deze gast meermalen eens dieverij, in handen der justitie is geweest.

Handblad van den Helder en het Nieuwe Oost-Indië
 deelt mede dat de berigt uit 's Gravenhage mededeelt:
 Naar wij van goederhand vernemen, is door den heer A. A. Raaij, voorzitter van de Nederlandsche als ook bij de Belgische regering, de concessie aangevraagd voor eenen Ijzaren spoorweg van Rotterdam over Dordrecht en Breda naar Antwerpen. Deze linie is ongetwijfeld de schadeloosste en meest ons land kan gevonden worden. Sinds tevens voor de gemeene belangen het onberekenbaarste voordeel opleeft, dat hierdoor een reestreek-ge gemeenschap wordt daargesteld van het hoofdel des Belgischen handels met Rotterdam en ver-der met den Hollandschen spoorweg abtbaar de stad en eerste koopstad des Rijk, waardoor de Nederlandsche en Belgische spoorwegatakel onderling verbonden worden.

DEVENTER, 12 September. Als een bewijs van langgewone vreesbaarheid kan vermeld worden, in den loop van den haer Kweek, waarbij deze een peersboom reeds voor de derde maal eenige maanden draagt, maar in Julij de eerste, en gepast de week voor de tweede maal eenigwelkomene den beplukt, zijnde. De winter bij ieder eenigzins netig jaar het geval, dat deze boom tweemaal

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
28	0	18	2	11	22	33	44	55	66	77	88
28	0	22	3	11	22	33	44	55	66	77	88

BESCHOUWING VAN DE ZEEUWSCH DUITSCHE SPOORWEG.

Verbindende den mond der Schelde met de Maas en den Rijn, langs Vlissingen, Middelburg, Goes, Bergen op Zoom, Breda, Tilburg, Loon op Zand, 's Hertogenbosch, Veghel, Helmond, Venlo, Boermond en Maastricht.

(Onder dezen titel is dezer dagen te Middelburg een Vlugschrijf in het licht verschenen. Wij meenen onze lezers geen ondiens, te doen met eenige bijzonderheden uit hetzelfde mededeelen, uit hoofde van het groot belang dat de Provincien Noord-Brabant, Zeeland, en Limburg, bij dien spoorweg hebben.)

RIGTING VAN DEN SPOORWEG.
 De Stad Middelburg, gelegen midden in het eiland Walcheren, een uur van Vlissingen, heeft thans gemeenschap met de zee, door eene haven, welke mond digt bij de stad Vere, ten noorden van het eiland Billoert. Ter verbetering dezer positie en ten einde het inkomen te Middelburg van schepen binnenkomende aan de Westersche Schelde, gemakkelijker te maken, zijn de volgende werken ontworpen. Er zal een haven kanaal gemaakt worden beginnende van af ten ooste der stad Vlissingen aan een punt, van de kust, dat gemakkelijk te bereiken is, en vanwaar een veilige reede is. Dit kanaal zal worden bijding worden gebragt, met de tegenwoordige haven van Middelburg.

Van dit kanaal zal een arm worden gelegd naar de Marine dok te Vlissingen, bijaldien niet moeg besloten worden met het kanaal onmiddellijk van deze stad uit te gaan. Digt bij den mond der haven zal een nui gestrekteheid grond worden toegekend, voor de vestiging van een stationsgebouw voor den spoorweg.

Een nieuw kanaal zal worden daargesteld, loopende van Arnhem tot aan het kanaal bovengemend. De breedte van het hoofd kanaal zal zijn 50 metres op de oppervlakte en 10 metres tot den bodem. De waterstand zal 400 geregeld worden, dat de grootste schepen het kanaal kunnen opvaren. Deze werken voltooid zijnde, zal een spoorweg gelegd worden, ten einde de Zeeuwsche eilanden met het vasteland te verbinden. Daarbij zal de overvaart van het Sloe, het wijk Walcheren en Zuidbeveland van elkander scheidt gesloten worden door middel van eenen dijk, minstens van 12 ellen knuishoogte, lang 2270 ellen, 4 ellen boven het hoogste water, welken kanaal bij Middelburg en Vlissingen zal den spoorweg loopen langs den Westelijken dijk tot binnen de stad Middelburg, alwaar een hoofdstation zal worden aangelegd, en vooral in aanmerking genomen worden het rekruteren van een nui plaats, voor het daarstellen van gebouwen voor verschillende diensten.

Van af Middelburg zal de spoorweg Arnhem toe aandoen, vervolgens voortgaan naar het Sloe, waar dezelfde over den zoo evengemelden dijk zal loopen in de directie van den noordelijken dijk van het eiland Zuidbeveland.

Zij zal in dezelfde rigting en op dezelfde hoogte voortloopen tot aan Breda, omtrent 6000 ellen, alvorens aan te komen te Goes, zij zal het dorp Wissenkerke passeren, welk station ten gerijde kan reizigers uit Noordbeveland zal worden aangelegd.

Van daar zal zij naar Goes gerigt zijn, welke stad zij ten zuiden zal aandoen, loopende daarna

tusschen de dorpen Kapelle en Biezelingen en ten noorden der dorpen Krainingen en Krabbendijk. Op het laatste punt van de spoorweg mederom langs den zeedijk, welke zij volgt, zoude de noordelijkste punt van den Rijgersbergschen dijk, als een SLUITING DER OOSTER SCHELDE.

Op de staatsaangelegde plaats, gelegen omtrent 600 ellen ten noorden van de Maas, zal de vestiging van de Ooster-Schelde plaats hebben, zijnde een afstand van 8020 ellen, doormiddel van een dijk, gelijk aan die van het Sloe.

Ten einde echter de vaart op deze arm van de Schelde te behouden, zal er eene opening van 600 ellen in dezen dijk gelaten worden, waartoe de noodige bruggen, met de kolossale hoofden, zullen worden geconstrueerd.

De overtocht zal geschieden in de directie van het dorp Woensdrecht. Van dit punt van het vaste land, zal de spoorweg eene noordelijke rigting nemen, langs den buitenkant van den zeedijk, tot binnen de 2400 ellen van Bergen op Zoom, en den grooten weg van Antwerpen overstekende, zal zij de fortificatie van Bergen ten oosten aandoen, digt bij den grooten weg naar Breda.

Van af dit punt, zal hare loop oostelijk zijn, latende de dorpen Oudwijk, Rozendaal, Eetten en Prinsenbacht ten zuiden, en de rivier de Maas overstekende, en de fortificatie van Breda, alvorens den oostelijken dijk van Antwerpen naar Holland zal ontwerpen.

Breda verlatende, ontrent de spoorweg een noordoostelijke rigting tot aan Oosterhout, welke stad zij ten zuiden zal nadereen van deze laatste plaats, zal hare rigting weder oostelijk zijn, en zal loopen tusschen Loon op Zand en de Rijkse en volkrijke dorpen van de zeedijk, Langstraat, Te Loon op Zand heeft de spoorweg gemeenschap met de falmijnt van Breda, gelegen twaalf uren van daar. Een expresslijnsbeduikering onderzoek zal worden ingesteld, ten einde te kunnen beoordeelen, in hoeverre het geraden bleek, zijde de sigting van den spoorweg, van Breda direct over Tilburg naar den Bosch, aan te leggen.

Tusschen de dorpen Cromvoirt en Halvoirt, nae de de spoorweg weder een noordoostelijke rigting, dwars over den grooten weg van Breda tot aan 's Hertogenbosch, tusschen het font Isabella en het dorp Vught, passant (alwaar de rivier de Domast en nadert te verrijgen met eene groeabrigkel alle 's Hertogenbosch, tot op omtrent 1400 ellen van de vestingwerken, ten laatsten steekt zij het kanaal Zuid-Willemsvaart genaamt, over een omtrent 600 ellen laven, de no. bekking, waar het goudstation van 's Hertogenbosch zal worden geplaatst.

Van daar volgt de weg den oostelijken dijk van de Zuid-Willemsvaart in de Zuid-oostelijke rigting den dijk houdende tot bij Helmond, alvorens tusschen Helmond en Venlo neemt de lijn weder eene oostelijke rigting, latende de dorpen Deurle en Sayen ten zuiden.

Tusschen deze twee dorpen gaat zij dwars over de moerassen van Peel, ter lengte van omtrent 2 uren. Eene andere lijn van den Bosch, bezuiden Veghel, neemt naar Venlo, alvorens een punt van overweging uitmaken.

Van Venlo, nadereen, loopt de lijn noordwaarts naar het fort St. Michiel, gelegen aan de Maas, en draaiende in de rigting van het fort, gaat zij op dat punt de Maas over, en vervolgens de buitenwerken van de vesting Venlo en bereikt het punt, waar het stationsgebouw zal worden geplaatst ten zuiden en op omtrent 600 ellen afstand van de stad, tusschen de Maas en den weg naar Tegelen, ten oosten van de Maas.

Van Venlo, zal de weg loopen langs den rechteroever der Maas, meerder of minder digt bij de rivier, naarmate de aard van den grond dit toelaat, ten posten van het dorp Tegelen en langs de dorpen

Van Venlo, zal de weg loopen langs den rechteroever der Maas, meerder of minder digt bij de rivier, naarmate de aard van den grond dit toelaat, ten posten van het dorp Tegelen en langs de dorpen

Besluit van den Rijkswesteraanleg van het spoorw...

Daarna bereikt de lijn Roermond, alwaar het station zal worden gebouwd...

De geheele lengte der lijn is als volgt:
Eerste Sectie 63282 metres.
Tweede " 35490
Derde " 41534
Vierde " 33976
Vijfde " 39214
Zesde " 66618
Totaal 280120

De plaatselijke gesteldheid der gronden over welke de spoorweg moet loopen...

LIGGING VAN DEN SPOORWEG.
Ondanks alle moeilijkheden welke de passage van de verschillende dijken en de landen in Zeeland...

Over de geheele lengte van den weg van 280,120 ellen zal het gedeelte dat geheel vlak is bedragen 143,388 ellen...

Eindelijk de spoorweg zal een gemiddelde opklipning hebben van 1 in 143. Nemende de helling van 1 in 143...

BEGROOING DER KOSTEN VAN DEN SPOORWEG.

De werken en gebouwen welke moeten worden uitgevoerd...

174 Eng. mijl. De steden Vlissingen en Maastricht.

Na 174 Eng. mijl. De steden Vlissingen en Maastricht.
Bovens 174 Eng. mijl. De steden Vlissingen en Maastricht.

OF IN WOLVEN.

Bij de voorspraak van 40,193,153.
Moet gevraagd worden voor kosten van de lijn in werking te brengen.
Totaal 42,193,153.

LATERE BERIGTEN.

De opgewondenheid en de tegenkanting van de bevolking van Holstein worden grooter, naar mate van de meerdere gestrengheid welke het Pruisische Gouvernement ten hare opzichte aan den dag legt.

Onderscheidene steden van Duitschland en een aantal te Londen wotende Duitschers hebben wederom adressen geleesd...

Men heeft te Londen bericht ontvangen van de schipbreuk der engelsche bark Aquila, welke in de maand april H. op de kust van Nieuw-Zeeland verongelukt is.

De inschrijving ten behoeve van den heer Cobden bedraeg reeds 72,000 p/s.

De Koning en de Koningin der Belgen worden in de eerste dagen der volgende maand te Parijs verwacht.

Joseph Henry zal zijne straf ondergaan op de galgen van Toulouse en niet zoo als vroeger gemeld is, op die van Rochefort.

Advertentien.

De ondergeteekende verwittigt het Publiek, dat hij voort zijne betrekking als Agent van het Belgische Rijk...

UIT DE HAND TE KOOP OF TE HUUR.

Op 174 Eng. mijl. De steden Vlissingen en Maastricht.
Een der aanzienlijkste WOONHUIZEN...

MANUALE SACERDOTUM SEU, DELECTUS PRECUM PIARUM EXERCITATIONUM...

MUZIKMEESTER
Te Helmond wordt verzocht een behoorlijk...

Grammarkt
Vrijdag en Zaterdag 11 en 12 september.

Beurs van Amsterdam
Zaterdag 12 September ten 4 ure.

Table with columns: Datum, De Maas, De Dommel, De Scheldt, De Oude Maas, De Nieuwe Maas, De Rijn, De Westerschelde, De Oosterschelde, De Zee.